

Zahrajte si na internetu
Virtuální život vůbec není k zahoeení

Jan Rod

On-line hraní není novým fenoménem. Jeho počátky lze datovat do raných stadií vývoje internetu, tehdy převážně textového (nebo spíše hypertextového) média. Teprve později, ruku v ruce s obecnými vývojovými trendy, se začal tento typ zábavy multimedializovat a hlavně šířit z počítačových laboratoří, kde sloužil jako kratochvíle převážně počítačovým vědcům, mezi běžný lid. Tato popularizace on-line hraní je těsně spjata s popularizací internetu samotného.

Pojďme se nyní blíže podívat na historický vývoj dnes tak oblíbeného typu počítačových her. První vlašťovky se začaly objevovat již v osmdesátých letech. Na rozdíl od tehdy populárních her běžného typu, nedisponovaly prakticky žádnou grafikou (ty opravdu nejlepší byly zpracovány formou ASCII artu) a byly založeny pouze a jenom na textové komunikaci. Nicméně i přes tuto absenci byly často až neuvěřitelně rozsáhlé a technicky zpracované. V drtivé většině případů se jednalo o hry na hrdiny, vycházející z celosvětového standardu AD&D. Tyto s fantasy tematikou se nazývaly MUDy (*Multi User Dungeon*). V principu jsou prakticky totožné s dnešními RPG hrami, nicméně jak jsme již řekli, vše probíhalo pouze na základě výměny textu. K připojení k takovým hrám se v té době používal Telnet, později již začaly první vlašťovky předvádět výhody hypertextu. Tento typ her je dnes prakticky mrtvý, nicméně stále některé servery fungují, většinou již spíše pro stálé publikum fanoušků, než jako masová zábava. Pokud byste měli zájem se podívat, jak takové hry vypadají, pak doporučujeme www.mudy.cz, kde si můžete vše vyzkoušet. Výhodou tohoto typu her je, že nepotřebují žádnou instalaci na pevný disk počítače, k jejich hraní stačí obyčejný Telnet, popřípadě internetový prohlížeč.

Druhým typem her, kterým se budeme zabývat, jsou on-line webové strategie. Do určité míry se podobají hrám předchozím, nicméně technicky jsou mnohem vyspělejší a především odpadá nutnost psaných příkazů z klávesnice, dají se již pohodlně ovládat myší. Většinou jde o odlišný typ her než RPG – a to hry strategického charakteru. Jejich výhodou je opět absence instalace, k tomu, abyste si je zahráli, vám pohodlně postačí internetový prohlížeč. Jejich princip je většinou převzat opět z deskových strategických her, zde již však bývá do značné míry upraven pro potřeby autorů. Mezi hlavní pozitiva patří především hardwarová nenáročnost a vysoká dostupnost – hrát můžete kdykoliv a kdekoliv, dokonce i třeba v autobuse z PDA. Nevýhodou je oproti tomu absence grafiky a s ní spojená nutnost vysoké dávky představitosti. Technicky hra funguje tak, že všechna data potřebná ke hraní jsou uložena na serveru, který zároveň zpracovává všechny povely a instrukce, a vašemu počítači zasílá pouze výstupy v HTML formátu. Strategické hry tohoto typu nemohou být hrané v reálném čase, proto se vžil systém herních časů, které přibývají za určitou dobu času reálného. Jedna hodina pak může být herním dnem. A během tohoto dne můžete ve hře udělat nějakou akci. Pokud se do hry přihlásíte jednou za týden, herní čas se vám nahromadí a můžete tak hrát delší čas. Velmi silnou stránkou tohoto typu her je diplomacie, především díky komunikačním možnostem s ostatními hráči. Velmi obvyklé je uzavírání aliancí, jejich následné porušování, vyhlásování válek, uzavírání mírových dohod – prostě kdo má chuť si vyzkoušet trochu politiky, tento typ her bude určitě tím pravým. Těmito opatřeními je zajištěna celková vyrovnanost hráčů, protože každý má stejné možnosti nalézt si spojence, ale i protivníky. Některé hry jsou dnes již velmi propracované a jejich hraní je v podstatě nekonečné (neboť pravděpodobnost, že někdo definitivně zvítězí, je prakticky mizivá).

Z českých her je patrně nejznámější Red Dragon 2 (<http://www.rd2.cz>), který je také nejnavštěvovanějším českým projektem. Dlužno dodat, že za hraní RD2 se platí, ale cena tři set korun je za ty hodiny zábavy docela přiměřená. Jedná se o strategii s fantasy tematikou. Jde také o jeden z nejstarších projektů tohoto typu u nás. Hráč se zde ocitá v pozici velitele gubernátu. Gubernát je panství, kde můžete realizovat své budovatelské a válečné choutky. Skrze herní interface máte přístup ke všem ovládacím prvkům. Můžete zde stavět budovy, armády, bojovat s okolními gubernáty a spoustu dalších činností. Samozřejmě součástí jsou diskusní fóra, kde můžete své postřehy ze hry probrat s dalšími hráči. Existují samozřejmě i další české projekty, většina z nich je dokonce zadarmo. Na druhou stranu málokterý dosáhne na kvalitu výše zmiňovaného RD2. Jmenujme například Dune Online (<http://www.dunaonline.com>): hra je postavena na science fiction díle Franka Herberta, Dune. Jedná se o velmi podobný typ hry jako byl v minulém případě. Na začátku si vyberete rasu, dostanete jednu přidělenou planetu, a hurá do budování a válčení. Cílem hry je zde vybudovat společný projekt jednoho národa. Ten může bojovat s dalšími hráči, kteří jsou stejného národa jako vy. Hlavním platidlem je zde známé koření, čili melanz. Za koření postavíte budovy, armády, s jejichž pomocí dobijete další planety, a tak dále. Kořením také přispíváte do společného projektu. Dunu on-line hraje přibližně 1 200 hráčů. Tato hra má také nejpřísnější podmínky pro účastníky. Pokud se 14 dnů nepřihlásíte do hry, může být váš účet smazán. Její nespornou výhodou je ovšem to, že její hraní je absolutně zdarma.

Zajímavou skupinou her, které fungují na podobném principu jako výše zmiňované on-line strategie, jsou hry akční a logické. Ty akční grafickým zpracováním zdaleka nedosahují, ani dosahovat nemohou úrovně obyčejných počítačových her, jejich výhodou je však opět absence instalace, všeobecná dostupnost a také fakt, že je možné je hrát bez placení. Patrně nejznámějším zástupcem této kategorie je server <http://www.electrotank.com>, kde si po vytvoření uživatelského profilu můžete proti sobě zahrát minigolf, kulečnick, nebo třeba piškvorky. Rozhraní těchto her bývá zpracováno buďto technologií Flash, nebo popř. Shockwave. Plutony pro tyto technologie jsou většinou již součástí prohlížečů, popřípadě je možné je zdarma stáhnout a doinstalovat od výrobce – firmy Macromedia (<http://www.macromedia.com>). Do této skupiny her bychom také mohli zařadit hry, které používají e-mail – jedná se většinou o tahové záležitosti, nejznámější budou zcela určitě šachy. Ty samozřejmě můžete hrát po e-mailu i běžným způsobem a zasílat si jednotlivé tahy s protistranou, ale za pomoci grafického rozhraní, kde přesně vidíte rozestavení soupeřových figurek, je to přeci jen příjemnější. Piškvorky fungují obdobně, a pokud se na tento typ her zaměříte, zcela jistě jich najdete spousty, mnohé z nich i v našich končinách exotické a neznámé (např. čínský MahJong). Pokud jste náruživými šachisty, pak se zcela určitě podívejte na <http://www.chessworld.net> a rovnou můžete někoho vyzvat souboj.

Třetí kategorií her, která je opět založená na principu podobném dvou předchozím, jsou sportovní hry. Ovšem nečekejte hokejové či fotbalové zápasy á la NHL2004 respektive FIFA2004. V tomto případě jde opět o strategické hry, ovšem ze sportovního prostředí. Máte možnost si vyzkoušet roli sportovního manažera a soupeřit v on-line sportovních ligách. V oblasti ledního hokeje u nás funguje unikátní projekt www.hokejka.cz. Hokejka je klasickým příkladem svého žánru a staví vás do role manažera začínajícího hokejového týmu. Na vás tedy je jak správa klubu, tak jeho kompletní budování od naprostých začátků, samozřejmě s omezenými finančními zdroji. Po absolvování přípravky, která slouží především jako trénink manažera, se dostáváte mezi ostřílené kluby, které fungují již delší dobu. Systém zápasů je buď ligovým rozlosováním, nebo mimo ligu hraná přátelská utkání. Dlužno dodat, že se zde nehraje za klasické týmy z české ani jiné ligy, ale hráči sami

vymýšlejí svým mužstvům názvy. Jiným projektem, který daleko realističtější (což ovšem neznamená lépe) mapuje další veleoblíbené sportovní odvětví, fotbal, je projekt SoccerOnline na anglických stránkách www.soccermaniacs.co.uk. Ten funguje tak, že zde běží několik nezávislých soutěží, založených na různých autentických ligách, kde si hráč může vždy vybrat jeden tým a ten spravovat. Týmy, které si nikdo nevybere, obstarává počítač. Pokud tedy máte vyšší nároky na autenticitu, nebo dáváte přednost fotbalu, bude SoccerOnline projektem přímo pro vás. Velmi podobná je také hra Maninio (www.maninio.de). Je ovšem daleko více uživatelsky přístupná, než SoccerOnline. Z části díky grafice, z části zcela jistě díky jednoduššímu provedení. Podobných manažerů i z jiných sportů najdete na internetu dost, ale připravte si své jazyky, protože velké množství projektů je v Německu (a tedy německy), ale i v Holandsku a Francii. Fotbalové fanoušky také jistě potěší český projekt MIFA (www.mifa.cz), který je velmi podobný výše zmíněným fotbalovým titulům. Bohužel je MIFA velmi vyhledávaná a bývá pro nové hráče velmi často obsazená. Pokud tedy nevládnete jazyky, zkoušejte své štěstí průběžně tady. I zde některé z prvních vlastovek přicházejí s placeným přístupem, nicméně třeba u české Hokejky se vztahuje pouze na určité funkce hry a můžete si zcela bez problémů zahrát zdarma. Nicméně zvažte placenou možnost hraní, poplatky jsou nízké a je to prakticky jediný zdroj příjmů tvůrců takovýchto projektů, tak proč je nepodpořit?

Tím jsme zhruba popsali všechny typy her, které se dají hrát online bez nutnosti instalace na pevný disk počítače. Dlužno dodat, že jejich pozice je v komunitě hráčů často opomíjena nebo dokonce přehlížena, nicméně jako kratochvíle bohatě postačí a užijete si s nimi spousty zábavy. Druhou velkou skupinu on-line her tvoří již klasické herní tituly s možností internetového multiplayeru. Sem patří hlavně akční hry, či realtimové strategie. Na trhu jich jsou k dispozici kvanta, ale pouze několik si vydobylo silné postavení v hráčské komunitě. Mezi nejznámější a světově nejhranější patří nejspíše trojice titulů Counter-Strike, Quake3 Arena a Unreal Tournament. Jedná se o 3D akční hry, v nichž cílem je protivníka zneškodnit širokou plejádou mnohdy bizarních zbraní. K jejich hraní je nutné zakoupit si hru v obchodě, doma ji nainstalovat a poté se připojit na některý z herních serverů. Patrně nejnavštěvovanějším serverem tohoto typu je u nás GameZone (<http://www.gamezone.cz>), kde si můžete založit vlastní hru a pozvat do ní kamarády či kolegy. Tento typ her je také základem Progamingu, profesionálního hraní počítačových her. Hráčské svazy a asociace po celém světě pořádají turnaje mnohdy štědře sponzorované počítačovými firmami, takže šikovný bojovník si přijde i na docela zajímavé peníze. Dlužno dodat, že špičkoví hráči provozují tuto činnost již spíše jako sport, či někdy i povolání. Pokud byste s něčím podobným chtěli začít, připravte se na léta tréninku.

Poslední skupinou her, a dle mého mínění tou nejzajímavější, jsou takzvaná MMORPG – *Masive Multimedia On-line Role Plaing Games*, což jsou hry postavené na principu klasických her na hrdiny, RPG, nicméně dají se hrát on-line a vy tak máte šanci sdílet jeden svět s tisíci dalšími hráči. Co činí tuto kategorii tak přitažlivou? Především to, že se dá říci, že jde v dnešní době o nejdokonalejší volně dostupné zpracování virtuální reality, které můžete okusit. U některých titulů, které jsou dotažené do té míry, že hráče omezují opravdu minimálně a spíše technicky, začínají fungovat běžné modely známé z naší „pravé“ reality – ať už jde o modely sociologické, či především ekonomické – třeba klasický model trhu, funkce poptávky a nabídky, ale i další. Tento žánr má však také své stinné stránky. Jednak se za hraní poměrně dosti platí a za druhé je taková zábava místy neuvěřitelně náročná na čas, potažmo návykotvorná. Ceny hraní MMORPG zahrnují jak originální hru, tak posléze měsíční poplatky. Spolu s koupenou hrou téměř vždy dostanete měsíc až dva hraní zdarma a poté musíte zaplatit. Nejedná se o nijak drastické částky, řádově se všechny poplatky pohybují

kolem deseti dolarů měsíčně (zhruba kolem tří set korun), ale již samotné placení s sebou nese další požadavky – placení přes internet atd.. Druhý problém těchto her je zapříčiněn především tím, že pokud chcete svojí herní postavu pozvednout na nadprůměrnou úroveň, musíte jí stále cvičit, prostě jí věnovat čas. Takže se stává, že někteří nadšenci hrají pět i více hodin denně. Z této relativně vysoké náročnosti plynou ale i pozitiva. Nestane se vám, že byste hru dohráli za pár hodin, jak tomu dnes bývá u běžných her, ale vydrží vám leckdy i rok a více. Takže pokud máte čas a jste dobře jazykově vyzbrojeni, můžete se vrhnout do objevování nových světů. Za zmínku zde stojí především relativní novinka ze světa Hvězdných válek – Star Wars Galaxies: An Empire Divided, nebo starší tituly jako EVE:Online, nebo staříčká, i když stále velmi rozšířená Ultima Online. Výhodou posledně jmenovaného titulu je, že díky své rozšířenosti najdete i pár česky mluvících serverů u nás. Nicméně stále je to jazyková bariéra, která mnohé hráče a na druhé straně i české distributory odrazuje. Česká republika je prostě příliš malý trh na to, aby se zde pro takoveto typy her budovali lokální servery či se zde hry vůbec distribuovaly. Většina hráčů je tak odkázána na již výše zmiňované nakupování přes internet a hraní v cizině.

On-line hraní je bezesporu fenoménem, který bude dál růst. Jsme si jistí, že jsme v tomto článku nepopsali všechny možnosti on-line herního vyžití, které jsou na internetu dostupné – ale to ani nejde, především proto, že hry vznikají prakticky každým dnem a není možné zmapovat všechny. Pokud byste si však hraní po internetu chtěli vyzkoušet, či se pouze zorientovat v dostupných on-line herních systémech a žánrech, pak by vám takovýto exkurz měl bohatě postačit. Tato forma zábavy v sobě totiž nese jedno velké lákadlo – nehrajete si sami, ale vaše zážitky s vámi mohou sdílet desítky a tisíce hráčů po celém světě a navíc to všechno v jediném okamžiku. To je také důvodem, proč se o on-line hrách obecně tvrdí, že jsou návykovější než hry běžné, které se čím dál tím víc podobají spíše vyprávěním, filmům, či pohádkám.